

Sjónvarp einaferð enn...

Tú lesur í blöðum, at tað verður ikki í dag ella í morgin, men kortini um stutta tíð, at norðanlond fara at kringsenda sjónvarpsendingar yvir satelittar. Arni Joensen heldur fram við sinum hjartamáli um eitt royndarsjónvarp, sum litið og einki kostar.

Útvarpsstjórin er ikki serliga heitur fyri føroyskum sjónvarpi, so sigst.

Telefonverkið hevur gjørt tekniskar kanningar m.a. um nøgd og uppseting av sendara antennum.

So vilt mær kunnugt fær norðurlenskt TV-kringvarping ongan týðning fyri okkum, fyrr enn vit hava neyðtúrvgulig mót-tøku- og endurvarpingartól.

Verður eitt royndarsjónvarp annað enn hjá nøkrum at spæla sær við. Ella »lat fólk sleppa at smakka, sterkari verður trýstið á politikararnar«. — Tá er orsök til at óttast fyri úrslitinum.

At eitt føroyskt sjónvarp kemur, tykjast flest øll at vera samd um. Onkur sigur, at vit skulu hava tað. Onnur at vit sleppa ikki undan. Avgerðin um nær er politisk, og mær kunnugt er hon ikki tikin enn.

Fleiri sjónvarpsmóttakarar eru í landinum, og hópur av fólki sær sendingar av ymsum slag upptiknar á Videobond. At fáa neyðug tól til hetta kostar vit 20.000 kr. og meira. Sostatt

kunnu tey, sum ráðini hava, dyrka henda tørv privat.

Summi feløg hava fingið sær somu útgerð og hava serlig sjónvarpskvöld fyri limum.

Tóku hesi seg nú saman, og so við og við úttan iva fleiri við teimum, so mátti gróðurbotnur verið fyrri, eftir okkara serligu umstøðum, undir einum ella øðrum felagsformi at skipa so fyrri og bygt út og stórt sæð dekkja hin fyrsta TV tørv.

Ongantið betri um bókasøvn fóru at lána út annað enn bókur, t.d. TV-bond. Eg veit ikki, um juridisk heimild er fyri hesum. Men privat fólk og feløg kunnu so lænt skráir haðani.

Mong feløg, um enn við øðrum endamáli, høvdu savnað hópinn av fólki, og kanska ókt um líma-tilgongd og áhuga við.

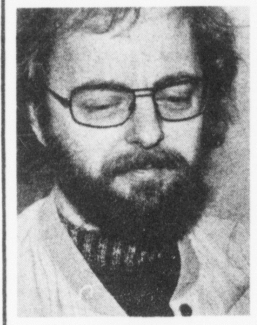
Á smáplássum hevði hetta verið forkunnugt. Á ymsum institútiónum, skólum, ellisheimum o. ø. eisini.

Vónandi fór tilíkt mediútlán undir almennum eftirliti at virka áðrenn onkur privatmaður sær ein handilsfísdus í hesum.

Hvi útvarpsstjórin sigst ikki at vera hin heitasti TV maður, veit eg ikki. Um so er, kann eg gita mær til, at hetta m.a. var av praktiskum royndum á tí stovni, hann dagliga umsitur.

Menn tala um royndarsjónvarp. Vit høvdu eitt royndarútvarp. Men eg havi ongantið

I dag:

Eyðun Johannessen

dugað at sæð, at Útvarp Føroya varð sett á stovn bygt á royndir, ið har vóru gjørdar.

Útvarp Føroya var ein veruleiki, og so vóru menn settir at finna upp á okkurt at senda. Hava royndir verið gjørdar og partvis fylgdar, so eru tað hesir persónar, ið gjørt tær hava. Hóast mong frálík og undrunarverd úrslit, so er útvarp okkara framvegis í royndarskóm. Meira enn fimtan ár hevur útvarpið staðið hesa royndartið. Nústaðni er komið so frægt undir land, at

panelið

teir í næstum fáa holi og sostatt neyðtúrvguligar arbeiðs- og tekniskar umstøður til rættiliga at virka. Men hetta ger ikki krøvini minni, hvørki frá lurtarunum, ei heldur frá starvsfólkunum til tað, tey framleiða.

Um útvarpsstjórin ger sær slíkar tankar, er hetta ógvuliga rimiligt og realistiskt við. Hava vit ikki havt ráð og orku til annað, hvussu so við hinum, sum krevur meir?

Men koma teknisku útroknararnir fram til tøl, sum politikararnir kunnu semjast um og góðtaka, og farast kann undir at kringvarpa TV um allar Føroyar, eigur spurningurin um innihald at vera púra greiður, og eisini útroknaður í krónum og oyrum.

Miðvís uppbyggjan av stovninum kundi t. d. ljóðað:

1. stig, føroyski parturin av skránni: 90% undirvising o.s.fr.

Vónandi vórðu hesir persónar lénir samsvarandi øðrum undirvisarum, og ikki við teimum lummappengum, ið t. d. undirritaði og aðrir fáa fyrri at gera radio-sendingar, har 20 minuttir kunnu taka dagar og vikur at leggja til rættis.

Eyðun Johannessen

við-merkingar

Gáttin ov lág

Um teir alt ov stóru møguleikarnar at sleppa á ting skrivur 14. September:

— Í dag er tingsins gátt so lág, at við góðum vilja og handamakt kann næstan hvør sum vil vinna sær ein løgtingssess, og í framkomnum fólkaraðislandum hava menn fyrri langari tíð síðani funnið út av, at hetta er skaðiligt fyri fólkaraðið, og teir hava tí sett eina rimiliga gátt fyrri atgongdina til tjóðartingið. Hvussu høg henda gáttin eigur at vera, skuldu vit ikki siga nakað avgjørt um her, men tað kundi tókst hóskiligt, at ein treyt fyrri umboðan á lögtingi var, at flokkurin vann ein eindomisvaldan mann, ella at hann kringlandið fekk einar 2.000 atkvøður við núverandi veljartali.

Ljóðar lögð

Um tíðindini í 14. September um, at tað kann koma at styrkja afturhaldshugin í EF í sambandi við fiskimarksviðkanir, at føroyska vinnan kemur at verða álvarsliga kroyst, um álvari spyrst burtur úr hesum viðkingum, skrivur Dimmalætting:

— Aðrir føroyingar, sum ikki hugsa um hetta mál partapolitiskt, um enn sera týðningarmikið politiskt mál, duga at gjøgnumskoða tjóðveldisflokkinn, men um somu tíð undrast yvir útlendsku blaðtíðindi um áheitanina frá Føroyum (landsstýri og lögtingi) til EF um at veita framtíðar fiskirættindi uttan fyrri Føroyar eina hjálpanði hond. Eisini hetta má á ein ella annan hátt vera ein misskiljing, tí politiskt vil Føroyar sum kunnugt ikki hava nakað við Felagsmarknaðin at gera. Skulu so politisku forsprákarar okkara á tingi og í Tinganesi hava heitt á henda felagsskap fyrri at berjast sum álvar á skóg fyrri okkara fiskivinnu-áhugamálum?

Tað ljóðar lögð.

Íslendingar vinna

Dagblaðið skrivur um toskakriggið undir Íslandi:

— Vit kunnu vera samdir um, at »kriggið« vil enda við, at íslendingar vinna tað, og at Bretland fer at boyggja seg og at enda semjast við Ísland um at kvota fyrribils til bretar. Hetta er heldur ikki nakað ivamál, men heldur tað, hvussu stór henda kvota skal verða og fyrri hvussu langt áramál.

Hin grundin til, at tað kann hava skund hjá føroyingum at vita, hvussu stóða teirra verður á íslandsmiðum, ið hvussu er í fyrstu framtíð, er støðutakan okkara til útbygging fiskiflotans.

Samtøkurørslan og fría kappingin gagna teimum mongu

í mun til teirra keyp. Hvør skuldi annars fingið hana?

FK verður sum nevnt ikki ríkin sum annað partafelag við tí fyrri eyga at veita nøkrum fáum eigarum vinning og vald. Hverj-um skuldi FK so góldið skatt av? Ti sum limirnir hava góldið ov nógv, og sum teir tí fáa aftur? Tað er ein órættvis revsing fyrri at spara. Tað einasta, sum hugsast kundi, skuldi so verið, at hvør limur skattaði av teimum 4% rentuni, teir fáa á limakonto síni í FK. Tað hevði neyvan verið ómakin vert at rokna tað út og býtt tað út á so nógvur limir. Men tað hevði so kanska stillað onkra sál.

Skattatrollið trýr so fáur upp á longur. Tað er so lætt at siggja, um skatturin er orsök til, at aðrir matvøruhandlar nýðast at selja dýrari enn FK. Tað er bara at kunngeva reidingskapin hjá teimum stóru matvørukrambúðunum í Havn, eisini FK, so kann ein og hvør samanbera tolini.

Nei, tað sum meira ger munin innillum prislagið hjá FK og keyppmonnum er heldur tað, at FK keypir biligari inn, í stórum nøgdum frá framleiðara ella so nær framleiðslunið sum gjørligt, og so tað, at limirnir ikki skulu gjalda fyrri óneyðuga »service«. Ti er fremsta treytin kontantsøla. Men tað, sum størsta týðningin hevur, er tað, at tað eru vit, sum handla har, ið

sjálvi eiga fyrítøkuna og sjálvi avgera viðurskipti hennara.

Eitt afturat. Summar krambúðir »klára« enn tá at selja summar vørur biligari enn keyppsamtøkan« skrivur Dagbl. JÚ, eg kann nevna eitt dømi. Í heyst sum árin frammanundan kom væl av íslenskum seyðakjøti til landið. Innkeypsprisin var nokur oyru hægri enn árið fyrri. FK, sum keypti sitt kjøt beinleiðis úr Íslandi, kundi kortini bjóða limunum tað fyrsta kjøtið fyrri sama prisin sum árið fyrri — sjálvsagt uttan at hava tær. Nakað av kjøti var komið til føroyskar heilsølu frammanundan, men einki sást til nakran smásluppris fyrr enn FK hevði lýst. Tá setti onkur — sum hevði keypt um heilsølu — prisin 25 oyru lægri enn FK. Sig so at ikki er fri kapping? Kappingin er júst yniskiligt sæð frá sjónarmiði brúkarans, og hon gagnar ikki bert FK-limunum men øllum brúkarum.

Fyri ikki so langt síðani stóð í Dagbl., at kooperatiónin var einki at ræðast. Ikki veit eg! Fær hon fótin fastan innan t. d. fiskivinnuna og landbúnaðin, so kemur tað at gagna meira teimum nógvum enn teimum fáum. Og tað dárar helst ikki teimum fáum og viðhaldsfólkunum teirra. Ti verður FK framvegis mótarbeidd og boycotttað.

Sverri Egholm

Tað gleðir okkum samtøkufólk, at Dagbl. í leiðaranum 9. jan. skrivur so positivt um FK. Blaðið víðurkennir bart út, at framburðurin í FK stendst av, at vørurnar har eru biligari enn flest aðra staðni, at FK verður ikki ríkin fyrri vinning hjá teimum, sum eiga hana, men at møguligt avlop verður afturgóldið limunum í mun til tað, teir hava keypt fyrri. Tað, sum pinir blaðið, er tað, at onkur hevur gjørt hana til eina »halgfyrítøku« (?), at FK rindar ikki skatt, og at kanska ikki øll fáa lut í afturberingini, t. e. tí sum góldið er ovnógv.

Sum gamal limur í keyppsamtøkuni, ið ikki altíð hevur fingið so sakliga umtalu í Dagbl., skal eg fyrst takka fyrri og gera nakrar viðmerkingar.

Fólk, sum er ikki limur, má ikki handla í samtøkuni. Tað

vita øll, og eg fái meg illa at trúgva, at tað stendur so illa til við lesikunneikanum her á landi. Ti tað stendur so árent sum gjørligt við tummastavum á hurðini: Bert fyrri limir. Limaskapurin kostar 10 kr., so tað kann neyvan vera orsök til, at onkur møguliga roynir at sníkja seg inn.

Hóast tað at FK selir vørurnar biligari enn aðrar krambúðir, so visti t. d. síðsti ársreiðingskapur, at tað útreiðslurnar vóru goldnar og avskrivningar gjørdar, so høvdu limirnir kortini góldið ov nógv fyrri vørurnar, og tað skuldu teir sjálvsagt hava aftur. Fyri at stýra afturberingini, er neyðugt at hvør limur fliggjar inn merkjabøkur sínar, sum visa, hvussu nógv viðkomandi hevur keypt fyrri. Tíverri gera ikki allir limir tað, so fáa hinir limirnir sjálvsagt afturberingina